

[Poul Møller.]

forhandlingerne blev afsluttet, at det var en politisk indsats, der afsluttede disse forhandlinger og fik skabt mulighederne for et mæglingforslag. Jeg hævder også, at der er sket det for forligsinstitutionen under disse forhandlinger, at vi for første gang kom til at se, at forligsmanden kunne lave et mæglingforslag om, tydeliggøre det, klargøre det, eller hvad man vil kalde det.

Jeg erindrer også om, hvordan det gik med landbrugserhvervets forhold. Tror man virkelig, man kunne have fået et mæglingforslag og fred i landbrugserhvervet, hvis ikke den højtærede statsminister havde ført forhandlinger med landbrugets arbejdsgivere og under disse forhandlinger givet dem tilsagn om en kornordning? Er der nogen, der tror, at det så kunne lykkes? Nej. Men det vil altså sige, at det er en politisk forhandling, der har fundet sted i regeringen over for landbrugets arbejdsgivere. Forhandlingerne i forligsinstitutionen var faktisk suspenderet, medens disse forhandlinger stod på. Så er det, vi siger: giver det os ikke anledning til indrømmelse af, at det ikke kan gå? Skulle man tale om aftalefrihed, hvorfor gav den højtærede statsminister så disse tilsagn? Dels selvfølgelig fordi han mente, samfundet havde brug for dem, men også for derigennem at få løst arbejdskonflikten.

Det viste dog, at den højtærede statsminister lagde så megen vægt på at få løst disse problemer, at han ville trække veksler på lovgivningsmagten. Han lagde så megen vægt derpå, at han ikke ville have tolereret en konflikt i landbrugserhvervet; han ville ikke have tolereret den; han ønskede at forhindre den på enhver mulig måde. Og jeg er overbevist om, at skulle den være udbrudt, havde andre ministre sørget for, at den ikke var blevet af lang varighed, og at der var kommet en voldgiftslov. Jeg tror, man stort set må sige, at vi er nået dertil, at regeringen ikke accepterer den store konflikt, og så er det, jeg stiller det spørgsmål: skal vi så ikke ændre vor lovgivning i overensstemmelse med denne konklusion?

Jeg skal dernæst gøre nogle bemærkninger om den parlamentariske arbejdsform, et spørgsmål, som jeg rejste i går, og som den højtærede statsminister var inde på i

sin tale. Den højtærede statsminister siger, at tinget har et medansvar. Ja, det er klart; jeg var også klar over, at tinget har et medansvar, men det er, ligesom den højtærede statsminister vender skytset mod folketinget. Men hvem har nu ansvaret for folketingets udvalgsarbejde? Det har udvalgsformændene. Og hvilket parti har udvalgsformændene i det høje ting? Det har socialdemokratiet. Det er dem, der afgør, hvornår der skal afgives betænkning, dem, der afgør, hvornår ændringsforslag skal indkaldes. Derfor kan man ikke vende skytset mod folketinget, uden at man kaster med en boomerang og kommer til at ramme sine egne i stedet for de andre. Jeg mener ikke, det er ligegyldigt for folketingets arbejde, hvordan arbejdet tilrettelægges fra regeringens side. Jeg mener ikke, det er ligegyldigt, at man kommer med 57 lovforslag fra 6. marts og frem til i dag. Det har været dårligt. Vi må behandle alle disse spørgsmål i en større sammenhæng, lovforberedelsen må være bedre. Jeg tror, der er mange, der er enige med mig i, at lovforslagene er lidet oplysende, at vi må ind på en anden skik, og at der må fremføres helt anderledes motiver i vore lovforslag, således at tinget har et sikkert arbejdsgrundlag.

Jeg skal endelig gøre en bemærkning om embedsmænds ytringsfrihed over for folketingsudvalgene. Vil man et samarbejde med folketinget, som den højtærede finansminister og den højtærede økonomiminister taler om, så må den første betingelse være, at oppositionen i folketinget får ret til at blive ordentlig orienteret og får lovforslagene belyst fra alle sider. Vi kan ikke vente, at nogen minister skulle glæde sig over et sådant forslag, men vort system er efter min opfattelse en tradition fra enevælden, som ikke findes så ren og blank i noget andet land, fordi man ikke i andre lande har haft så stærk og kraftig en enevælde, som vi havde. Systemet kan ikke opretholdes, dels fordi lovgivningen er blevet alt for kompliceret, dels fordi der, i hvert fald på en del ikke-politisk betonedede områder, er ønske om, at alle skal deltage i lovgivningsarbejdet. Det kan ikke ske, uden at alle får de samme oplysninger, uden at mindretalsgrupperne har adgang til samme materiale som flertallet, som ministrene, som regeringen. Dette synes så indlysende, at kun